

Sprawozdanie ze studencko-doktoranckiej konferencji naukowej pt. „Fenomen odrodzenia się państwa polskiego w 1918 r. w badaniach młodego pokolenia historyków”

(23 listopada 2018 r.)

23 listopada 2018 r. w budynku Samorządu Studentów Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się ogólnopolska studencko-doktorancka konferencja naukowa pt. „Fenomen odrodzenia się państwa polskiego w 1918 r. w badania młodego pokolenia historyków”, zorganizowana przez Instytut Historyczny UW. W spotkaniu wzięło udział jedenastu referentów. Wystąpienie inauguracyjne wygłosił prof. dr hab. Romuald Turkowski, który podkreślił doniosłość tegorocznego spotkania, będącego pokłosiem tegorocznej setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

Pierwszym referentem był mgr Piotr Kapusta (Uniwersytet Jagielloński, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa), który wygłosił referat *Żołnierze walczący o Polskę w latach 1914-1921 pochodzący z terenów obecnej gminy Czernichów pod Krakowem*. W swojej przemowie, opartej na głębokiej kwerendzie archiwalnej, mgr Kapusta podniósł szczególną rolę miejscowej Szkoły Rolniczej w ukształtowaniu patriotycznej postawy młodego pokolenia.

Kolejny prelegent Konrad Rokicki (Uniwersytet Warszawski) w wystąpieniu *Sprawa niepodległości Polski w Turku w latach 1914-1918: historia i ludzie* przedstawił w ciekawy sposób proces formułowania się miejscowej elity politycznej w okresie zaborów i I wojny światowej. Potrafiła ona w zetknięciu z niemieckim okupantem walczyć o swoje prawa oraz oddziaływać niepodległościowo na tamtejsze społeczeństwo.

Wątek udziału młodzieży w walce o niepodległość kontynuował mgr Piotr Kaliszewski (Uniwersytet Warszawski) w referacie pt. *Fenomen zaangażowania się młodzieży w walkę w obronie niepodległości na przykładzie Armii Ochotniczej*. Podniósł w nim rolę ukształtowanej patriotycznie młodzieży, która podjęła trudną walkę o wyzwolenie kraju spod jarzma zaborców.

Interesujące wystąpienie wygłosiła Patrycja Sieląg (Uniwersytet Warszawski). W referacie *Wybory do Sejmu Ustawodawczego na łamach „Gońca Częstochowskiego”* omówiła sytuację prasy i jej stopień wolności u zarania II Rzeczypospolitej. Na przykładzie lokalnego i dotychczas mało zbadanego „Gońca Częstochowskiego” pokazała wpływ dzienników informacyjnych na propagandę frekwencyjną w wyborach 1919 r.

Następnym referentem był Hubert Kuliński (Uniwersytet Warszawski), który w interdyscyplinarnym referacie *Komunikacja wyborcza Polskiego Stronnictwa*

Ludowego „Wyzwolenie” w wyborach do Sejmu Ustawodawczego omówił rzadko podejmowaną przez historyków problematykę propagandy politycznej. Wykorzystując materiały prasowe i ulotki wyborcze radykalnie lewicowego PSL „Wyzwolenie” pokazał sposób uprawiania brudnej gry politycznej w stosunku do konkurentów politycznych.

Natomiast mgr Mateusz Ratyński (Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Uniwersytet Warszawski) wygłosił referat pt. *Ludowcy w Sejmie Ustawodawczym: statystyka, kluby, liderzy*, w którym pokazał oblicze ideowe i istotną rolę ruchu ludowego na scenie politycznej w latach 1919-1922.

Problematykę działalności ruchu ludowego w okresie międzywojennym kontynuował mgr Michał Wójtowicz (Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach), który zaprezentował temat pt. *Ruch ludowy wobec Józefa Piłsudskiego*. Referent omówił kult Józefa Piłsudskiego wśród włościan oraz jego relacje z ludowcami.

Kolejnym referentem był mgr Tadeusz Mroziuk (Uniwersytet Warszawski), który wygłosił referat *Projekt konstytucji Państwa Polskiego z 1917 roku i jej miejsce w tradycji polskiego konstytucjonalizmu*.

Wątek problematyki prawnej u zarania II Rzeczypospolitej kontynuował Adrian Warsiński (Uniwersytet Warszawski) w wystąpieniu pt. *Czy odrodzenie się państwa polskiego było równoznaczne z odrodzeniem się prawa polskiego? Fenomen (od) rodzenia się polskiego systemu prawnego po I wojnie światowej*. W referacie pokazał różne systemy prawne oddziedziczone u zarania niepodległości po zaborcach, a także ich stopniowe ujednolicanie.

Mgr Igor Niewiadomski (Uniwersytet Warszawski) zaprezentował za to referat *Zaślubiny Polski z Morzem w Pucku 10 lutego 1920 roku jako symboliczny akt otrzymania dostępu do Morza przez Polskę*. Referent w sposób dogłębny zanalizował to symboliczne wydarzenie, podnosząc emocjonalną naturę uzyskania przez Polskę dostępu do morza.

Ostatnim referentem był Bartłomiej Przybysz (Uniwersytet Warszawski). W swoim wystąpieniu pt. *I rząd Władysława Grabskiego: planowany jako czasowy, czy czasowy z konieczności?* podjął na podstawie źródeł statystycznych i prasowych sytuację na scenie politycznej w okresie wojny polsko-bolszewickiej, która wyłoniła pierwszy rząd Grabskiego.

Na zakończenie konferencję podsumował prowadzący spotkanie mgr Mateusz Ratyński. Prof. dr hab. Romuald Turkowski podziękował za to uczestnikom spotkania. Podkreślił, że referenci dołożyli swoją „cegielkę” do badań nad fenomenem odzyskania Niepodległości przez Polskę przed 100 laty.

Referaty z konferencji będą sukcesywnie publikowane w „Roczniku Historycznym Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego”.

Mateusz Ratyński
Romuald Turkowski